

Bedömningskriterier i huslig ekonomi i slutet av årskurs 6 i den grundläggande utbildningen

Mål för undervisningen i huslig ekonomi i årskurserna 3–6 är inte definierade i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014. Därför har målen för undervisningen och lärandet i huslig ekonomi med beaktande av åldersgruppen definierats som stödmaterial. I stödmaterialet har de mål för undervisningen och lärandet som definierats för årskurserna 7–9 i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen tillämpats.

Bedömning av elevens lärande och kunnande i huslig ekonomi inom de valfria timmarna konst- och färdighetsämnen i årskurserna 3–6

Bedömningen av lärandet i huslig ekonomi ska vara mångsidig, handledande och sporrande. Eleverna ska få respons på sina färdigheter att hantera olika situationer och utföra uppgifter i huslig ekonomi. Elevernas tänkande stöds genom att de handleds att reflektera över sitt sätt att uppfatta och behandla sin egen omgivning. Bedömningen ska också ta hänsyn till hur eleverna förstår begrepp och tillägnar sig innehåll som anknyter till huslig ekonomi. I undervisningen ska man se till att eleven och hans vårdnadshavare känner till målen, grunderna för bedömningen och kriterierna för bedömningen. Kunnandet ska bedömas med mångsidiga förfaringssätt. Eleverna ska kontinuerligt få information om hur lärandet framskrider och om prestationerna i relation till de uppställda målen.

Läraren ska ge ett verbalt omdöme eller ett siffervitsord i huslig ekonomi inom timmarna valfria konst- och färdighetsämnen genom att bedöma elevernas kunnande i relation till de mål som i den lokala läroplanen fördelats årskursvis i årskurserna 3–6. Läsårsbedömningen i årskurs 6 grundar sig på de mål för undervisningen i läroämnet som fördelats för årskursen i den lokala läroplanen.

För att definiera kunskapsnivån för läsårsbetyget i årskurs 6 ska läraren använda de nationella bedömningskriterierna i huslig ekonomi inom timmarna valfria konst- och färdighetsämnen. Eleven har uppnått målen i huslig ekonomi inom timmarna valfria konst- och färdighetsämnen för vitsorden 5, 7, 8 eller 9 då elevens kunnande i huvudsak motsvarar den nivå av kunnande som beskrivs i kunskapskraven för vitsordet i fråga. Helhetsbedömningen av kunnandet för vitsorden 4, 6 och 10 ska bildas utgående från målen för huslig ekonomi inom timmarna valfria konst- och färdighetsämnen och i relation till ovan nämnda kunskapskrav för läsårsbedömningen. Om eleven uppnår en bättre kunskapsnivå i något mål kan det kompensera en underkänd eller svagare prestation i något annat mål. Bedömningen av elevens arbete ska ingå i läsårsbedömningen i huslig ekonomi inom timmarna valfria konst- och färdighetsämnen och i vitsordet som ska bildas.

Målen för lärandet och föremålen för bedömningen i huslig ekonomi är praktiska arbetsfärdigheter, samarbets- och kommunikationsförmåga och färdigheter att hantera information. För framsteg i studierna är det centralt att bedömningen genomförs på många olika sätt och stärks även självvärdering och kamratrespons. I bedömningen ska de färdighetsområden beaktas som beslutats om i den lokala läroplanen i lärokursen i huslig ekonomi inom timmarna valfria konst- och färdighetsämnen och de mål och bedömningskriterier som fördelats årskursvis. Elevens kunskaper utvecklas och färdigheterna blir synliga genom de centrala innehållen i anknytning till målen i huslig ekonomi. I beskrivningarna av kunskapskraven omfattar beskrivningen av de högre vitsorden även kunnandet för de lägre vitsorden.

Mål för undervisningen	Innehåll	Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen	Föremål för bedömningen	Kunskapskrav för vitsordet 5	Kunskapskrav för vitsordet 7	Kunskapskrav för vitsordet 8	Kunskapskrav för vitsordet 9
Praktiskt arbete							
M1 handleda eleven att planera aktivitetsbaserade uppgifter inom huslig ekonomi samt dela in sina egna och gemensamma aktiviteter i moment	I1, I2	Eleven lär sig att planera aktivitetsbaserade uppgifter inom huslig ekonomi samt momentindela sina egna och gemensamma aktiviteter.	Uppställande av mål, indelning av uppgifter i delar/skeden, arbetsfärdigheter, genomförande av uppgifter	Eleven deltar sporadiskt i planeringen av uppgifter och agerar under handledning enligt modell.	Eleven planerar och genomför uppgifter enligt givna arbetsskeden.	Eleven planerar den aktivitet som hen ska utföra på egen hand och tillsammans med andra som en gemensam arbetshelhet.	Eleven planerar sin aktivitet självständigt och motiverar sitt eget arbete och den gemensamma aktiviteten.
M2 handleda eleven att öva praktiska färdigheter som behövs i hushållet samt uppmuntra eleven att pröva på och tänka ut olika sätt att agera, med hänsyn till estetik	I1, I2	Eleven uppmuntras att öva på praktiska färdigheter och prövar på förevisade arbetssätt. Hen prövar på och tänker ut olika sätt att agera, med hänsyn till estetik.	Praktiska färdigheter i genomförandet av grundläggande uppgifter i huslig ekonomi, kreativitet och estetik	Eleven övar under handledning på praktiska färdigheter enligt modell i selektiva arbetsuppgifter i huslig ekonomi.	Eleven övar praktiska färdigheter som hen lärt sig i olika arbetsuppgifter i huslig ekonomi.	Eleven övar praktiska färdigheter och påvisar estetikens betydelse i det egna arbetet och den egna aktiviteten i arbetsuppgifter i huslig ekonomi.	Eleven prövar frimodigt på olika sätt att agera och motiverar sin aktivitet i arbetsuppgifter i huslig ekonomi.
M3 handleda eleven att öva på att göra val i vardagen och uppmuntra till att använda	I1, I2, I3	Eleven övar på att göra val och använda råvaror, material, redskap och	Val och motiveringar till dem i aktiviteten	Eleven känner igen några givna råvaror och redskap och använder dem under handledning	Eleven använder olika råvaror och redskap i arbetsuppgifter i huslig ekonomi.	Eleven väljer frimodigt olika alternativ i arbetsuppgifter i huslig ekonomi.	Eleven prövar och motiverar sina val i arbetsuppgifter i huslig ekonomi.

Mål för undervisningen	Innehåll	Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen	Föremål för bedömningen	Kunskapskrav för vitsordet 5	Kunskapskrav för vitsordet 7	Kunskapskrav för vitsordet 8	Kunskapskrav för vitsordet 9
råvaror, livsmedel, redskap eller apparater		teknologi i arbetsuppgifter i huslig ekonomi		i arbetsuppgifter i huslig ekonomi.			
M4 ge eleven tillfällen att öva på tidsanvändning samt uppmuntra eleven att ta ansvar för att lärmiljön i huslig ekonomi är prydlig och trivsam	11, 12	Eleven lär sig att schemalägga sin aktivitet samt ta ansvar för att lärmiljön i huslig ekonomi är prydlig och trivsam.	Förmåga att upprätthålla ordningen och beakta den tillgängliga tiden	Eleven håller sig under handledning sporadiskt inom den givna uppgiften och tidtabellen.	Eleven upprätthåller ordningen och beaktar den tillgängliga tiden.	Eleven agerar systematiskt i sitt arbete och i sin tidsanvändning och visar flexibilitet i förändrade situationer.	Eleven förutser arbetsskeden och tidtabeller samt tar ansvar för att lärmiljön är prydlig och trivsam.
M5 handleda eleven att använda säkerhets- och skyddsutrustning och att öva på säkert och hygieniskt arbete i ett hushåll samt instruera eleven till rutiner för hållbar konsumtion och till att öva dem	11, 12, 13	Eleven lär sig att använda ändamålsenlig säkerhets- och skyddsutrustning i hemmet samt identifiera olika risker i hemmet. Hen bekantar sig med och övar på rutiner för hållbar konsumtion.	Förmåga att agera säkert och hållbart samt förståelse för värdet av renlighet och prydlighet	Eleven agerar hygieniskt och säkert under handledning.	Eleven agerar hygieniskt och säkert enligt en modell. Eleven nämner olika slag av hushållsavfall.	Eleven arbetar säkert och hygieniskt. Eleven kan sortera några hushållsavfall.	Eleven motiverar betydelsen av renlighet och prydlighet som förutsättningar för säkert arbete och hållbarhet. Eleven kan motivera sortering av hushållsavfall.

Samarbete och kommunikation

Mål för undervisningen	Innehåll	Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen	Föremål för bedömningen	Kunskapskrav för vitsordet 5	Kunskapskrav för vitsordet 7	Kunskapskrav för vitsordet 8	Kunskapskrav för vitsordet 9
M6 uppmuntra eleven att ta ansvar för stämningen i gruppen samt delta i planeringen och genomförandet av gemensamma arbetsuppgifter i huslig ekonomi	I1, I2, I3	Eleven lär sig att bemöta andra, lyssna och diskutera i gruppen samt ta ansvar för sin egen aktivitet och för atmosfären i gruppen.	Förmåga att bemöta, lyssna, samtala och hjälpa	Eleven deltar såväl i den gemensamma diskussionen och planeringen.	Eleven deltar i den gemensamma diskussionen och bidrar till en god atmosfär.	Eleven hjälper och uppmuntrar andra i gemensamma planerings- och arbetssituationer.	Eleven motiverar atmosfärens betydelse i lärmiljön.
M7 aktivera eleven att ur perspektiven för olika rutiner och övergångsskeden samt kulturell mångfald se, hur vardagen byggs upp	I1, I2, I3	Eleven lär sig identifiera olika etablerade vardagsrutiner i hem samt hur dagen byggs upp och får en rytm av olika övergångsskeden.	Förmåga att uppfatta dagsrytmen, förmåga att identifiera olika familjer och hemkulturer	Eleven nämner några av hemmens och familjernas vardagsrutiner.	Eleven beskriver vardagsrytmen och övergångarna mellan olika skeden under dagen samt identifierar seder för vardag och fest.	Eleven identifierar olika familjers vanor och vet att det finns skillnader i vardagsrutiner och olika sätt att fungera.	Eleven förstår kulturernas mångfald och motiverar olika sätt att tillbringa vardagen och fira högtider.
M8 handleda eleven att arbeta självständigt och i grupp samt tillsammans göra upp regler och överenskommelser för	I1, I2	Eleven lär sig arbeta självständigt och som en del av en grupp i gemensamma arbetsuppgifter i huslig ekonomi. Hen lär sig komma överens	Självständigt arbete och arbete i grupp	Eleven övar under handledning på att arbeta självständigt. Eleven deltar sporadiskt i gruppens	Eleven övar på att arbeta självständigt och parvis.	Eleven kan arbeta självständigt och parvis samt deltar även i gruppens aktivitet på gemensamt överenskommet sätt.	Eleven arbetar med strävan efter självständighet samt kan arbeta parvis och i grupp.

Mål för undervisningen	Innehåll	Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen	Föremål för bedömningen	Kunskapskrav för vitsordet 5	Kunskapskrav för vitsordet 7	Kunskapskrav för vitsordet 8	Kunskapskrav för vitsordet 9
vardagens uppgifter i huslig ekonomi		om fördelningen av arbetsuppgifter.		arbete enligt givna instruktioner.			
M9 uppmuntra till att öva på situationsbundna seder och bruk	I1, I2, I3	Eleven kan agera hänsynsfullt och i enlighet med god sed i olika kommunikationssituationer.	Praktiskt agerande enligt seder och bruk samt enligt situationen	Eleven känner igen olika situationer som anknyter till seder och bruk.	Eleven agerar enligt modell i vardag och fest.	Eleven kan agera på det sätt som situationen kräver i vardag och fest.	Eleven kan uppföra sig hänsynsfullt och på det sätt som situationen kräver samt förstår sin egen roll i olika situationer i vardag och fest.
Informationshantering							
M10 handleda eleven att hämta tillförlitlig information i anknytning till hushållet	I1, I2, I3	Eleven lär sig att identifiera tillförlitliga informationskällor i anknytning till huslig ekonomi.	Förmåga att hämta och använda information, multilitteracitet	Eleven söker information endast under handledning.	Eleven koncentrerar sig på att hämta och reflektera över information.	Eleven kan söka och hitta tillförlitliga informationskällor i anknytning till huslig ekonomi.	Eleven kan kritiskt granska informationskällor i anknytning till huslig ekonomi och identifiera olika försök till påverkan.
M11 handleda eleven att känna till och tolka	I1, I2, I3	Eleven lär sig känna igen centrala anvisningar och symboler som	Förmåga att identifiera anvisningar, tecken och symboler	Eleven känner igen några miljömärken som anknyter till	Eleven beskriver märkenas och	Eleven kan tolka hushållsrelaterade anvisningar och	Eleven kan kritiskt tolka hushållsrelaterade anvisningar

Mål för undervisningen	Innehåll	Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen	Föremål för bedömningen	Kunskapskrav för vitsordet 5	Kunskapskrav för vitsordet 7	Kunskapskrav för vitsordet 8	Kunskapskrav för vitsordet 9
anvisningar och symboler som anknyter till hushållet		anknyter till vardagliga aktiviteter i hemmet och konsumentval.		hushållet, skötsel- anvisningssymboler för textilier eller förpackningsmärkningar för livsmedel.	symbolernas användningssyften.	symboler för olika ändamål.	och symboler och drar slutsatser utgående från dem.
M12 handleda eleven till problemlösning och kreativitet i olika situationer och miljöer i hushållet	I1, I2, I3	Eleven lär sig använda kunskaper och färdigheter lösningsfokuserat och kreativt i situationer i hushållet.	Förmåga att tillämpa kunskaper och färdigheter	Eleven deltar under handledning ibland i problemlösning.	Eleven strävar till att självständigt lösa problem i situationer i hushållet.	Eleven strävar till att självständigt och tillsammans med andra lösa problem i situationer i hushållet.	Eleven försöker, prövar på och tillämpar kunskaper och färdigheter i olika situationer, ensam eller tillsammans med andra.
M13 handleda eleven att reflektera över kopplingen mellan aktiviteten i vardagen ur perspektiv av att dela samt måttlighet och ekonomi	I1, I2, I3	Eleven lär sig att förstå betydelsen av att dela, måttlighet och ekonomiplanering. Hen lär sig reflektera över sina val med tanke på en hållbar livsstil.	Måttligt, ekonomiskt och hållbart agerande	Eleven reflekterar sporadiskt och under handledning över sparsamhet och måttlighet.	Eleven reflekterar över val med fokus på sparsamhet och måttlighet.	Eleven konstaterar vad som är sparsamt och måttligt i vardagliga val i hushållet.	Eleven motiverar olika val för en hållbar livsstil.